

Programul Național din România pentru Transplant hepatic - 852 de proceduri la 815 pacienți în 17 ani (2000-2017): o evoluție continuă către succes

Irinel Popescu^{1,2}, Mihnea Ionescu¹, Vladislav Brașoveanu¹, Doina Hrehoreț^{1,2}, Narcis Copca², Cristian Lupașcu³, Florin Botea¹, Bogdan Dorobanțu¹, Sorin Alexandrescu¹, Mihai Grigorie¹, Emil Matei¹, Radu Zamfir¹, Vasile Lungu¹, Dana Tomescu¹, Gabriela Droc¹, Daniela Ungureanu¹, Ruxandra Fota¹, Grațiana Manga¹, Mihai Popescu¹, Laura Popa², Liana Gheorghe¹, Speranța Iacob¹, Corina Pietrareanu¹, Mariana Mihaila¹, Laurențiu Micu¹, Sanda Constantinescu¹, Cristian Gheorghe¹, Bogdan Cotruta¹, Ioana Lupescu¹, Mugur Grasu¹, Mirela Boroș¹, Radu Dumitru¹, Mihai Toma¹, Liliana Paslaru¹, Laura Vlad¹, Ileana Constantinescu¹, Ileana Dima¹, Vlad Herlea¹, Gabriel Becheanu¹, Cătălin Pecheanu¹, Daniela Sasalovici¹

¹“Dan Setlacec” Center of General Surgery and Liver Transplantation, Fundeni Clinical Institute, Bucharest, Romania

²“Sfanta Maria” Clinical Hospital, IInd Clinic of Surgery, Bucharest, Romania

³“Sfantul Spiridon” Emergency Clinical Hospital, IInd Clinic of Surgery, Iași, Romania

Rezumat

Introducere: Transplantul hepatic a devenit o metodă terapeutică standardizată pentru bolile hepatice cronice în stadii terminale, cu peste 20.000 de proceduri anual la nivel mondial.

Material și metodă: În perioada aprilie 2000 și aprilie 2017, în România au fost efectuate 852 proceduri de transplant hepatic la 817 pacienți. Raportul bărbați/femei a fost de 487/330, iar raportul adulți/copii de 753/64. Vârsta medie a fost de 46 ani (mediana 50; interval 7 luni – 68 ani). Principala indicație de transplant a fost ciroza VHB (230 pacienți; 28,2%), carcinomul hepatocelular (173 pacienți; 21,2%), și ciroza VHC (137 pacienți; 16,8%). Au fost analizați următorii parametri: timpul pe lista de așteptare, indicațiile de transplant, datele demografice ale donatorilor și receptorilor, caracteristicile grefelor hepatice, procedurile chirurgicale și rezultatele postoperatorii imediate și la distanță.

Rezultate: Transplantul hepatic de la donator decedat a fost realizat la 682 pacienți (83,9%): cu grefă întreagă la 662 pacienți (81%), grefă împărțită la 16 pacienți (2,3%), grefă redusă la 2 pacienți (0,2%), și transplant domino la 1 pacient (0,1%). Transplantul hepatic de la donator în viață a fost realizat la 135 pacienți (16,5%): cu hemificat drept la 93 pacienți (11,4%), secțiune laterală stângă la 28 pacienți (3,4%), hemificat stâng la 8 pacienți (1%), hemificat stâng și lob caudat la 4 pacienți (0,5%), și cu grefă duală la 2 pacienți (0,2%). Rata de morbiditate majoră a fost de 31,4% (268 pacienți), iar mortalitatea perioperatorie de 7,9% (65 pacienți). Rata de retransplantare a fost de 4,3% (35 pacienți): 27 transplanturi cu grefă întreagă, 3 cu ficat redus, 3 cu ficat împărțit, și 2 cu grefă de la donator în viață. Supraviețuirea la 1-, 3-, și 5 ani a fost de 87,9%, 81,5%, și respectiv 79,1%. Mortalitatea pe lista de așteptare la 1-, 3-, și 5 ani a scăzut semnificativ de-a lungul timpului de la 31,4%, 54,1% și 63,5%, la 4,4%, 13,9% și respectiv 23,6%.

Concluzii: Programul național de transplant hepatic din România tratează toate cauzele specifice de insuficiență hepatică cronică și acută, și de tumori hepatice, atât la adulți cât și la copii, folosind toate tehnicile chirurgicale, cu rezultate postoperatorii optime. Dezvoltarea continuă a programul de-a lungul timpului a dus la scăderea mortalității pe lista de așteptare.

Cuvinte cheie: transplant hepatic, centru de excelență în transplant, experiență națională